

IN MEMORIAM

СИНИША ПАУНОВИЧ

1903 – 1995

Из “Балканско послание”

.....
Като търсите мене
себе си ще намерите,
без голямо сияние,
без срамно покаяние,
нито много големи,
нито много малки,
но навеки жизненосийни,
като вечност безкрайни,
наш род,
наше балканско племе:
земи твърди,
възловати,
които бяха,
които са,
които ще бъдат,
които в безкрайната вечност
ще пребъдат.

София, 1978

Една неспокойна и енергична творческа личност прекъсна своя земен път. Напусна ни оригинална фигура на сръбския и южнославянския културен живот на XX в. – активен журналист, писател, преводач, ценител на изобразителното изкуство, частен галерист.

Синиша Паунович е роден на 25 август 1903 г. в сръбския град Чачак, където завършва основното и гимназиалното си образование. Неговите учители по литература стават по-късно известни имена в академичните среди. След университета (завършва обща история и литература) започва работа като журналист във вестник “Политика”, който е най-дълго издаваният и най-четеният сръбски вестник. В навечерието на Втората световна война Паунович е кореспондент на вестника от няколко балкански и европейски страни. От 1939 г. до окупацията на Югославия през април 1941 г. е негов специален кореспондент в София. Остава трайни следи в публицистичния жанр.

Първите си литературни творби публикува още като студент. В периода между двете войни сътрудничи на редица литературни вестници и списания. Първата му стихосбирка “От кътчетата на душата” излиза през 1927 г. Оценен е като надежден и талантлив млад поет. Следват няколко стихосбирки, литературни очерци за известни творци и известният исторически роман “Сърбия, която я няма”

(1971), в който пресъздава периода от 1903 до 1914 г. и тежките моменти от общата ни балканска история.

Синиша Паунович е най-известният югославски познавач на българската литература и култура. Сред литературните и артистичните среди в известното софийско кафене "България" през българския период от живота си е бил добре познат като "брата сърбин". Той е дългогодишен и широко известен преводач на литературни произведения от български на сърбохърватски език. Поддържа контакти с почти всички видни български литературни творци и художници на нашето столетие. Негови са преводите на Иван Вазов, Христо Ботев, Йордан Йовков, Алеко Константинов, Ст. Л. Костов, Вл. Полянов, Й. Радичков, Елин Пелин, А. Страшимиров, Св. Минков, Дора Габе, Илия Волен, Ангел Каралийчев, Николай Райнов, Николай Хайтов, Пейо Яворов, Рачо Стоянов и много други.

Като ценител на изобразителното изкуство С. Паунович е дългогодишен упорит колекционер на картини и скулптори. Белградският му дом е превърнат във внушителна и ценна картинна галерия, известна на културната общественост като "Мала галерија Синише Пауновића". В книгата за посетители са записани ласкави думи за тази наистина необикновена личност от сънародници и чужденци, от редица известни българи, от държавници, политици, дипломати, от писатели, поети, журналисти, преводачи, композитори, артисти.

С неспокойния си дух, преживял и надмогнал междувпрочем и нелеките политически превратности на своето време, човекът Паунович чрез разностранната си дейност съсредоточава в себе си активността на цяла една институция, призвана да търси разбирателство чрез взаимното опознаване и културното сътрудничество между нашите народи. В днешното тревожно време това негово завещание придобива особена стойност и призовава към повече последователи.

Поклон пред паметта му!

Проф. д-р Марин Младенов (Белград)
Ценка Иванова (Велико Търново)